

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ МАТЕМАТИЧНИХ МАШИН І СИСТЕМ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
ІПММС НАН України
від 16 травня 2024 р.,
протокол № 8

ПОЛОЖЕННЯ
про аспірантуру та докторантуру
Інституту проблем математичних
машин і систем НАН України

Київ 2024

ПОЛОЖЕННЯ
про аспірантуру та докторантуру
Інституту проблем математичних машин і систем НАН України

1. Загальні положення

1.1. Це положення розроблене на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (зі змінами), Статуту НАН України, Статуту Інституту проблем математичних машин і систем НАН України (далі – ІПММС НАН України), інших нормативних актів ІПММС НАН України.

1.2. Аспірантура та докторантура є структурним підрозділом ІПММС НАН України, основним завданням якого є організація та координація діяльності з підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (PhD) та доктора наук відповідно.

1.3. У своїй діяльності аспірантура та докторантура ІПММС НАН України керується Конституцією та законами України, відповідними постановами Кабінету Міністрів України, нормативними актами Міністерства освіти і науки України та інших центральних органів виконавчої влади України, іншими нормативними документами, а також Статутом НАН України, Статутом ІПММС НАН України, Правилами внутрішнього розпорядку, колективним договором, рішеннями вченої ради, наказами директора та цим Положенням.

2. Основні завдання та функції

2.1. Основним завданням аспірантури та докторантури ІПММС НАН України є організація підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації на третьому освітньо-науковому та науковому рівнях вищої освіти у відповідності з Законом України «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

2.2. Аспірантура та докторантура ІПММС НАН України виконує такі функції:

- розробляє та подає до Президії НАН України пропозиції щодо обсягів прийому до аспірантури та докторантури на місця, що фінансуються за рахунок державного бюджету;

- розробляє, узгоджує та подає на розгляд вченої ради ІПММС НАН України правила прийому до аспірантури та докторантури;
- здійснює інформаційний супровід із питань аспірантури та докторантури;
- організовує створення приймальних комісій та проведення вступних випробувань і зарахування в аспірантуру та докторантуру;
- здійснює прийом аспірантів та докторантів;
- узгоджує обсяг навчального навантаження по дисциплінах аспірантури;
- сприяє організації освітнього процесу для аспірантів, взаємодіє з науково-дослідними відділами;
- сприяє організації звітної кампанії аспірантів, докторантів, надає пропозиції про проведення атестації аспірантів на секціях, а докторантів на засіданнях вченої ради ІПММС НАН України;
- здійснює ведення та зберігання особових справ аспірантів, здобувачів, докторантів;
- готує і подає матеріали і проекти рішень на розгляд та затвердження вченої ради ІПММС НАН України, а також проектів наказів із питань функціонування аспірантури та докторантури;
- готує довідки на вимогу про навчання та перебування в аспірантурі і докторантурі, клопотання в бібліотеки та інші організації;
- готує звіти про підсумки роботи;
- оформлює і передає до архіву ІПММС НАН України особові справи аспірантів, докторантів, здобувачів.

3. Взаємовідносини між аспірантами і докторантами та ІПММС НАН України

3.1. Підготовка в аспірантурі та докторантурі здійснюється за рахунок:

- коштів державного бюджету України – за державним замовленням;
- коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту) понад державне замовлення в межах ліцензійного обсягу.

3.2. Взаємозобов'язання аспірантів, докторантів та ІПММС НАН України визначаються у договорі про підготовку, в якому зазначаються усі права та обов'язки сторін, а також відповідальність у разі невиконання умов цієї угоди.

3.3. Підготовка аспірантів і докторантів за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб здійснюється на підставі контрактів, укладених між ІПММС НАН України та вступниками до аспірантури і докторантури (фізичними особами або установами, організаціями та підприємствами, що направили їх на навчання), якими передбачаються усі права, обов'язки та відповідальність сторін, а також повне відшкодування витрат на їх підготовку.

3.4. Максимальна кількість вступників до аспірантури в ІПММС НАН

України по кожній спеціальності за всіма формами фінансування визначається у відповідності з ліцензійним обсягом, зазначеним в ліцензії, виданій Міністерством освіти і науки України, з урахуванням можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

3.5. Аспіранти та докторанти ІПММС НАН УКРАЇНИ мають право на:

- отримання всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в ІПММС НАН України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта);

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, яка реалізується відповідно до Порядку реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 (зі змінами);

- академічну відпустку, зокрема, за медичними показниками, у зв'язку з призовом на військову службу, з зв'язку з довгостороковим службовим відрадженом, з зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства, у зв'язку із сімейними обставинами;

- отримання у встановленому порядку грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами і організаціями;

- отримання державної стипендії встановленого розміру у разі зарахування на навчання за державним замовленням на денну форму навчання;

- участь у виборах до органів самоврядування ІПММС НАН України;

- роботу за сумісництвом відповідно до законодавства України.

3.6. Забороняється покладення ІПММС НАН України на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової програми та підготовкою дисертації (монографії, статей).

3.7. Особам, зарахованим за державним замовленням до аспірантури на денну форму навчання або докторантури, стипендія призначається з дня їх зарахування.

3.8. Аспіранти та докторанти ІПММС НАН України зобов'язані:

- дотримуватися вимог чинного законодавства, морально-етичних норм і стандартів поведінки;

- протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати

всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема, здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію;

- усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури;

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання.

- атестація аспірантів проводиться на секції вченої ради Інституту, за якою вони закріплені (де працює науковий керівник), два рази на рік;

- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді (для аспірантів) та у вигляді дисертації, опублікованої монографії або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

3.9. Аспірант або докторант може бути відрахований з аспірантури або докторантури за грубе порушення правил внутрішнього розпорядку ІПММС НАН України, за вчинення протиправних дій, а також за невиконання індивідуального плану роботи без поважних причин. Рішення про відрахування аспіранта або докторанта розглядається та вводиться в дію наказом директора Інституту (витяг з якого зберігається в особовій справі аспіранта (докторанта)) і доводиться до відома (офіційним листом) аспіранта (докторанта) впродовж 10 календарних днів.

3.10. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

4. Права

4.1. Аспірантура та докторантура ІПММС НАН України має право:

- одержувати від завідувачів науково-дослідних відділів, наукових керівників і консультантів заявки щодо проекту плану прийому аспірантів та докторантів на навчальний рік;

- отримувати від наукових керівників і консультантів аспірантів і докторантів вичерпну інформацію щодо виконання ними індивідуальних планів робіт;

- вимагати від завідувачів науково-дослідних відділів своєчасного виконання наказів і розпоряджень, що стосуються питань підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;

- отримувати від завідувачів науково-дослідних відділів та інших посадових осіб ІПММС НАН України інформацію, необхідну для виконання покладених на аспірантуру та докторантуру обов'язків;

- виносити пропозиції на вчену раду ІПММС НАН України щодо відрахування, надання відпусток та ін. аспірантів і докторантів;

- вносити свої пропозиції керівництву ІПММС НАН України щодо покращення роботи з підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук.

5. Взаємовідносини з іншими структурними підрозділами ІПММС НАН України

Аспірантура та докторантура взаємодіє та узгоджує свою роботу з іншими структурними підрозділами ІПММС НАН України відповідно до Статуту, положень про структурні підрозділи та доручень директора у межах визначених повноважень:

- з науково-дослідними відділами – з питань організації роботи аспірантури: наукового керівництва, наукового консультування, атестації аспірантів (докторантів), проведення вступних і кандидатських іспитів, узгодження навантаження;

- з приймальною комісією – з питань організації роботи приймальної комісії, узгодження Правил прийому до аспірантури та докторантури;

- з бухгалтерією – з фінансових питань (навчання за контрактом, нарахування стипендій);

- з відділом кадрів – з питань обліку військовозобов'язаних і призовників з числа аспірантів денної форми навчання та докторантів;

- з ученим секретарем вченої ради ІПММС НАН України – з питань підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, доктора наук (затвердження тем дисертацій, призначення наукових керівників та консультантів, затвердження індивідуальних планів та ін.);

- з адміністрацією – з питань, що виникають у процесі роботи.

6. Структура

6.1. Структура та штат аспірантури та докторантури ІПММС НАН України визначається відповідно до основних завдань та функцій, що на неї

покладаються, і затверджуються наказом директора ІПММС НАН України у відповідності з діючими нормами і в межах штатного розпису.

6.2. Загальне курівництво аспірантурою та докторантурою ІПММС НАН України, контроль за організацією і координацією наукової підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснює учений секретар ІПММС НАН України.

6.3. Завідувач аспірантури та докторантури ІПММС НАН України призначається та звільняється наказом директора ІПММС НАН України. На посаду завідувача аспірантури призначається фахівець, який має вищу освіту та стаж роботи у науковій установі або у вищому навчальному закладі не менше 5 років.

ПОГОДЖЕНО

В.о. директора
ІПММС НАН України
д.ф.-м.н., професор

_____ Віталій КЛИМЕНКО

Завідувач випускової
кафедри д.т.н, доцент

_____ Василь БЄГУН

Учений секретар
ІПММС НАН України
к.т.н., с.н.с.

_____ Микола ІЄВЛЄВ

Завідувач аспірантури

_____ Марина РЕДКОВСЬКА

*Положення підготувала
Мойсеєнко С.Є.*